

**ZAŁĄCZNIK
DO UCHWAŁY NR XVI/132/11
RADY MIEJSKIEJ CIECHOCINKA
z dnia 29 grudnia 2011 roku**

**MIEJSKI PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA CIECHOCINKA
NA 2012 ROK**

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii i przemocy należy do zadań własnych gminy wynikających z ustaw:

- o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- o przeciwdziałaniu narkomanii,
- o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Powyższe zadania realizowane są na podstawie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Źródłem finansowania zadań Programu są środki finansowe budżetu gminy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

I. CELE PROGRAMU

Zgodnie z intencją w/w ustaw Gmina Miejska Ciechocinek przyjmuje następujące cele programowe do realizacji w 2012 roku:

1. Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii (w szczególności wśród dzieci i młodzieży) oraz przemocy w rodzinie.
4. Wspomaganie działalności mającej na celu rozwiązywanie problemów uzależnień realizowanej przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów prawa oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Nadzór i kontrola nad ustalonymi zasadami wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.
7. Diagnozowanie i monitorowanie problemu uzależnień w środowisku lokalnym.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE

Środowisko i styl życia każdego z nas wywiera decydujący wpływ na nasze zdrowie. Pomimo podejmowania różnego rodzaju działań profilaktycznych wiele osób ma wciąż problemy z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków czy przemocą w rodzinie. Statystyki są przerażające. Zjawisko uzależnień występuje zarówno wśród osób dorosłych, jak i wśród młodzieży. Badania przeprowadzane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wykazują, że dzieci 13-letnie znają już smak piwa i coraz częściej młodzież trafia do izb wytrzeźwień. Standardem staje się obecność alkoholu na młodzieżowych imprezach, zwłaszcza piwa, które przez większość osób nie jest uważane za napój alkoholowy.

Według danych statystycznych publikowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Polsce jest ok. 800 tys. osób uzależnionych (około 2% populacji) oraz ok. 2,5 miliona osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie (około 5-7% populacji). Praktyka pokazuje, iż większość osób nadużywających alkoholu nie przyznaje się do faktu, iż stali się od niego uzależnieni. Z pomocy specjalistycznej w zakresie terapii uzależnień od alkoholu korzysta zaledwie część z nich. Członkowie rodzin, jako osoby współuzależnione, z obawy przed reakcją osoby uzależnionej boją się informować odpowiednie instytucje o problemie występującym w ich rodzinie. Jest to również obawa przed przemocą ze strony osoby uzależnionej oraz opinią otoczenia. Dlatego tak ważne jest uświadamianie, iż uzależnienie od alkoholu jest chorobą, którą przy wdrożeniu odpowiedniego leczenia można zatrzymać. Niezmiernie ważne jest też informowanie o ofercie pomocy terapeutycznej oraz rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Problem narkomanii coraz częściej dotyka młodzież szkolną. Statystyki podają, iż większość osób uzależnionych rozpoczęła eksperymenty z narkotykami w bardzo młodym wieku. Zwiększa się dostęp do narkotyków i powszechność tego zjawiska.

Do czynników najbardziej sprzyjających uzależnieniu od narkotyków zalicza się:

- czynniki osobowościowe tj.: mała odporność na stres, niedojrzałość społeczna i emocjonalna, obawa przed światem, lęk przed problemami, próba ucieczki od problemów, ciekawość;
- czynniki środowiskowe- osobą uzależnioną może być każdy, z uwagi na łatwy dostęp do narkotyków i powszechność tego zjawiska;
- nacisk grupowy, pod wpływem którego szerzy się moda na narkotyki (a także palenie papierosów i picie alkoholu), często też jest próbą zademonstrowania przez młodzież dorosłości;

- fałszywe opinie lansowane przez środowiska rozprowadzające narkotyki, mające na celu zmniejszanie obawy potencjalnych odbiorców przed narkotykami i wyolbrzymianie ich pozytywnych skutków;
- osłabienie wydajności wychowawczej (rodziny, szkoły) oraz brak autorytetów we współczesnym świecie.

Na terenie Ciechocinka limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych ustalony przez Radę Miejską wynosi:

- 50 punktów- na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5 % zawartości alkoholu, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (stan wykorzystanych na dzień 15.12.2011 r.- 34 punkty),
- 70 punktów- na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 4,5 % zawartości alkoholu, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (stan wykorzystanych na 15.12.2011 r. - 47).

Z rozeznania środowiska przeprowadzonego przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy w Ciechocinku wynika, że na terenie miasta problemem alkoholowym dotkniętych jest około 80 rodzin.

Wśród wymienionych rodzin zaledwie kilkanaście osób podejmuje leczenie poprzez: uczestnictwo w terapii AA, objęcie nadzorem kuratorskim, wszycie środków farmakologicznych.

Członkowie tych rodzin mogą liczyć ze strony pracowników socjalnych na poradnictwo, pomoc w ustaleniu miejsca i terminu leczenia odwykowego zamkniętego lub spotkań w Punkcie Konsultacyjnym AA. W przypadku prawidłowej współpracy z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu swojej sytuacji osoby te mogą również liczyć na pomoc finansową.

Działalność Punktu Konsultacyjnego przy ul. Tężniowej 6 w Ciechocinku ma na celu udzielanie pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz ofiarom przemocy w rodzinie. Z oferty pomocy w Punkcie korzystają zarówno mieszkańcy, jak i kuracjusze, czasowo przebywający na leczeniu sanatoryjnym w Ciechocinku. W każdą środę odbywają się spotkania grupy Anonimowych Alkoholików. Liczebność grupy średnio wynosi 10-20 osób. W spotkaniach czwartkowych, przeznaczonych dla osób współuzależnionych (grupa Al- Anon) uczestniczy średnio ok. 6-16 osób. Wiele osób korzysta również z porad indywidualnych.

W szczególności tematyka poruszanych problemów dotyczy:

- trudności w utrzymaniu trzeźwości
- picia osób w rodzinie i w pracy
- problemów osobistych, emocjonalnych (lęki, nastroje depresyjne)
- trudności w relacjach małżeńskich
- problemów wychowawczych z dziećmi
- przemocy w rodzinie
- pozostałe informacje, pytania, telefony

W wielu wypadkach wymagane jest więcej niż jedno spotkanie. W szczególnych

przypadkach psycholog współpracuje z Poradnią Odwykową w Toruniu oraz kuratorem sądowym.

Z informacji pozyskanych od służby zdrowia wynika, iż do wszystkich przychodni lekarskich na terenie Ciechocinka zgłaszają się pacjenci z zespołem zależności alkoholowej. Pacjenci oraz ich rodziny mogą liczyć na wsparcie psychologiczne ze strony lekarza, a także informowani są o konkretnych drogach terapii i formach pomocy na terenie gminy i powiatu. Osoby zainteresowane najczęściej kierowane są do Poradni Zdrowia Psychicznego w Aleksandrowie Kujawskim, Poradni Leczenia Uzależnień w Toruniu przy Szpitalu Psychiatrycznym M. Curie – Skłodowskiej, a także Punktu Konsultacyjnego w Ciechocinku. W zależności od potrzeb pacjentom oferowana jest pomoc farmakologiczna.

Na terenie miasta Ciechocinka działa świetlica socjoterapeutyczna „Kubusia Puchatka” przy MOPS oraz świetlica środowiskowa „Promyk” prowadzona przez Dom Zakonny Zgromadzenia Sług Jezusa. Placówki te wspierają dzieci pochodzące z rodzin z problemem alkoholowym, materialnie ubogich, w większości nie spełniających podstawowych funkcji wychowawczo - opiekuńczych.

Świetlica socjoterapeutyczna „Kubusia Puchatka” funkcjonuje przez 11 miesięcy w roku kalendarzowym (z wyjątkiem sierpnia) od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00 - 18.00, w soboty od 08:00 do 16:00 oraz w ferie zimowe i wakacje od 08.00 do 16.00. Placówka zapewnia dzieciom czas wolny w bezpieczny i odpowiedni sposób pod fachową opieką pedagogiczną. Zasadniczym celem programu zajęć świetlicy jest wszechstronny rozwój osobowości podopiecznych, przygotowanie ich do życia w społeczeństwie, do stawania się pełnowartościowym człowiekiem, świadomym swej własnej wartości, zdolnym do podejmowania dojrzałych decyzji oraz wolnym od nałogów.

Do świetlicy „Promyk” uczęszczają dzieci w wieku od 3 do 18 lat. Każdego dnia mają zorganizowane zajęcia socjoterapeutyczne, muzyczne, plastyczne, religijne oraz kulinarne. Celem prowadzonych zajęć jest dostarczanie dzieciom i młodzieży pozytywnych doświadczeń korekcyjnych związanych z ich funkcjonowaniem w domu, szkole, środowisku rówieśników, a także pomoc w rozpoznawaniu emocji, zmniejszaniu ich napięć, radzeniu sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych. Dzieci mogą również liczyć na pomoc przy odrabianiu lekcji i dwa posiłki: obiad oraz kolację. Działania edukacyjno – profilaktyczne polegają na realizowaniu tematów w zakresie profilaktyki alkoholowej i innych uzależnień, poprzez dostarczanie informacji o alkoholu i innych substancjach uzależniających oraz skutkach związanych z ich używaniem.

Działania profilaktyczne i edukacyjne w zakresie problemu uzależnień i przemocy realizowane są również w szkołach, w oparciu o Szkolne Programy Profilaktyki. Działania te służą: przygotowywaniu dzieci do radzenia sobie w trudnych, stresujących sytuacjach, kształtowaniu właściwych relacji z otoczeniem, tj.: z rówieśnikami, rodzicami, pedagogami oraz eliminowaniu agresji i przemocy, uświadamianiu negatywnych skutków picia alkoholu, zażywania narkotyków, palenia papierosów.

W szczególności polegają na:

- pedagogizacji rodziców,
- organizowaniu pogadek z psychologiem, m.in. w zakresie szkodliwości picia alkoholu, palenia papierosów, zażywania narkotyków,
- uczeniu wyrażania własnych sądów, emocji, umiejętności radzenia sobie ze stresem,
- uczestniczeniu w konkursach plastycznych, opracowywaniu gazetek ściennych poświęconych tematyce uzależnień.

Z informacji uzyskanych z Komisariatu Policji w Ciechocinku wynika, iż na terenie naszego miasta odnotowuje się:

- pojedyncze przypadki przestępstw dokonanych pod wpływem alkoholu lub narkotyków
- spożywanie alkoholu w miejscach publicznych (karanie mandatami, kierowanie wniosków do sądu za spożywanie alkoholu w miejscach publicznych, przewóz osób nietrzeźwych do Izby Wyrzeźwień we Włocławku
- zatrzymania kierowców będących pod wpływem alkoholu lub narkotyków,
- interwencji domowe związane z przemocą w rodzinie.

Powyższa diagnoza problemu uzależnień na terenie miasta Ciechocinek ukazuje, iż w 2012 roku niezbędne jest kontynuowanie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz przemocy w rodzinie.

W związku z tym przyjmuje się następujące zadania priorytetowe programu na 2012 rok:

- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie pomocy psychologicznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie (m. in. zwiększenie oferty programów profilaktycznych i propozycje nowych form spędzania wolnego czasu - szczególnie dla dzieci i młodzieży,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych, osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz wspieranie zatrudnienia socjalnego,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim oraz promocji i reklamy napojów alkoholowych, podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i zapewnienia bezpieczeństwa w miejscach publicznych.

III. KIERUNKI DZIAŁANIA W 2012 ROKU

W celu eliminacji zjawisk patologii społecznej spowodowanej nadmiernym spożyciem alkoholu, narkotyków i przemocą w rodzinie podejmowane będą następujące działania:

1. Współpraca z placówkami szkolno-oświatowymi służąca rozpowszechnianiu wiedzy na temat szkodliwości spożywania alkoholu, używania narkotyków oraz propagowanie postaw abstynenckich wśród dzieci i młodzieży.
2. Współdziałanie ze specjalistyczną służbą zdrowia w zakresie niesienia pomocy lekarskiej osobom dotkniętym chorobą alkoholową i uzależnieniem od narkotyków.
3. Podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu przez osobę uzależnioną od alkoholu zgodnie z procedurą określoną w przepisach prawa.
4. Diagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków.
5. Organizowanie spotkań, pogadanek z udziałem fachowców od profilaktyki i problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie ze społecznością lokalną, między innymi przy wykorzystaniu zebrań szkolnych z rodzicami i młodzieżą szkolną.
6. Inspirowanie, zachęcanie i angażowanie rodziców w działania profilaktyczne.
7. Współpraca z policją mająca na celu przeciwdziałanie nietrzeźwości kierowców, kontrolę miejsc publicznych, szczególnie masowe zgromadzenia młodzieży np. dyskoteki, koncerty itp. promowanie zabawy bez udziału alkoholu i używek.
8. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania prawa, ze szczególnym naciskiem na respektowanie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym, pod zastaw i na kredyt.

Poniższe zadania realizowane będą przez inspektora ds. działalności gospodarczej profilaktyki i ochrony zdrowia, MOPS, OSiR oraz Świetlicę Środowiskową realizującą program profilaktyczny.

Zadania	Sposób realizacji
<p>I.</p> <p>Zwiększanie dostępności pomocy dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz ofiar przemocy w rodzinie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Kontynuacja działalności punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych, ofiar przemocy w rodzinie oraz dla osób po zakończonym leczeniu odwykowym. 2.Diagnozowanie problemów całej rodziny z problemem uzależnień i udzielanie pomocy wszystkim jej członkom. 3.Rozpoznawanie zjawiska przemocy w rodzinie oraz inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej. 4.Wspieranie wypoczynku dzieci i młodzieży połączonego z programami terapeutycznymi, jak: zjazdy, szkolenia, zgrupowania, wyjazdy na obozy terapeutyczne. 5.Współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego, placówkami podstawowej opieki zdrowotnej i grupami samopomocowymi. 6. Zwiększanie dostępu do informacji o ofercie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej na terenie gminy i województwa kujawsko-pomorskiego.

Zadania	Sposób realizacji
<p>II.</p> <p>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie pomocy psychospołecznej i prawnej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach występowania nadużywania alkoholu. 2. Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych oraz współpraca z biegłymi opiniującymi w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. 3. Wdrażanie procedury w zakresie dobrowolnego zobowiązania się osoby uzależnionej. 4. Finansowanie działalności świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym przy „Kubuś Puchatek”. 5. Dofinansowanie działań opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych prowadzonych przez świetlicę środowiskową 6. Dożywanie dzieci uczęszczających do świetlicy socjoterapeutycznej „Kubuś Puchatek”. 7. Stosowanie specjalistycznych form pomagania dzieciom. 8. Przeprowadzanie indywidualnych diagnoz wychowanków będących podstawą do indywidualnych planów pracy. 9. Podejmowanie współpracy z rodzicami wychowanków. 10. Dofinansowanie telefonu pogotowia dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”. 11. Organizowanie spotkań z Rzecznikiem Praw Ofiar. 12. Utworzenie zespołu interdyscyplinarnego, zajmującego się kompleksową pomocą dla ofiar przemocy. Monitorowanie sytuacji rodziny. 13. Wdrażanie przez służby dochodzeniowe procedur chroniących dzieci- ofiary i świadków przemocy przed wtórnym zranieniem (wiktyimizacja). 14. Udzielanie wsparcia rodzicom (poradnictwo indywidualne, grupowe, edukacja, informacja). 15. Kontynuowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie zwiększenia kompetencji i kwalifikacji osób w zakresie pomagania rodzinom z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie.

Zadania	Sposób realizacji
<p>III.</p> <p>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych organizowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych. 3. Realizacja spektakli teatralnych o tematyce przeciwalkoholowej, narkomanii i przemocy w rodzinie. 4. Realizacja programów profilaktycznych przeznaczonych dla całej społeczności szkolnej jak również dla rodziców. 5. Zorganizowanie konkursów dla dzieci i młodzieży dotyczących problemu uzależnień. 6. Opracowywanie i realizacja przez szkoły szkolnych programów profilaktyki, ukierunkowanych na wykorzystywanie różnorodnych form oddziaływań. 7. Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowo - rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży, jako alternatywa w stosunku do inicjacji alkoholowej czy narkotykowej. 8. Organizowanie imprez okolicznościowych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. 9. Organizowanie festynów, pikników i innych imprez mających na celu promowanie zabawy bez używek. 10. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców. 11. Podejmowanie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych (detal, gastronomia). 12. Prowadzenie kontroli placówek handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzące do całkowitego wyeliminowania sprzedaży alkoholu nieletnim. 13. Współpraca z policją w zakresie edukowania i przeciwdziałania nietrzeźwości wśród kierowców. 14. Działalność edukacyjna promująca abstynencję w ciąży. 15. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych, w tym ulotek, broszur, plakatów, literatury, czasopism specjalistycznych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i promocji zdrowia, nagród w konkursach i zawodach. 16. Współdziałanie w ogólnopolskich społecznych kampaniach edukacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie. 17. Tworzenie i aktualizacja sieci punktów informacyjnych o istniejących formach pomocy na terenie gminy, powiatu i województwa.

Zadania	Sposób realizacji
<p>IV.</p> <p>Wspieranie działań instytucji, organizacji pozarządowych, osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień</p>	<p>1. Wspomaganie finansowe instytucji stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych realizujących programy z zakresu zapobiegania i zwalczania uzależnień od alkoholu i narkotyków.</p> <p>2. Wspieranie ruchów trzeźwościowych i samopomocowych, w tym Klubu AA .</p> <p>3. Szkolenia terapeutów mające na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych w zakresie tematyki uzależnień i przemocy w rodzinie.</p>

Zadania	Sposób realizacji
<p>V.</p> <p>Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i art. 15 ustawy.</p>	<p>1. Składanie wniosków do policji o wszczęcie i przeprowadzenie dochodzenia w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.</p> <p>2. Sporządzanie i kierowanie aktów oskarżenia do sądu.</p> <p>3. Podjęcie działań mających na celu cofnięcie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p>

Zadania	Sposób realizacji
<p>VI.</p> <p>Podjęcie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i zapewnienia bezpieczeństwa w miejscach publicznych</p>	<p>1. Nawiązanie współpracy z policją w zakresie przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi w miejscach publicznych,</p> <p>2. Zakup alkomatów i narkotestów,</p> <p>3. Dystrybucja broszur, ulotek i innych materiałów edukacyjnych omawiających zagrożenia czynnikami patologicznymi, takimi jak alkoholizm, narkomania,</p>